

## **Zmeny v disciplinárnych konaniach sudcov smerujú k naplneniu európskych štandardov**

*„Nemožnosť ovplyvniť zloženie súdnej rady po prehratých parlamentných a prezidentských voľbách neopravňuje nikoho k spochybňovaniu rozhodovacej činnosti súdnej rady.“*

Vláda na svojom zasadnutí dňa 7.5.2025 odobrila zmeny týkajúce sa disciplinárnych konaní sudcov, vrátane zloženia disciplinárnych senátov ako aj možnosti napadnúť každé disciplinárne rozhodnutie opravným prostriedkom.

Poradná rada európskych sudcov (CCJE) ako orgán pri Rade Európy vo svojom stanovisku č. 27 (2024) o disciplinárnej zodpovednosti sudcov<sup>1</sup> potvrdila, že sudcovia musia mať právo odvolať sa proti disciplinárnym rozhodnutiam a sankciám (bod 18 odporúčaní v stanovisku). Toto odporúčanie dosiaľ Slovenská republika nespĺňa, keďže odvolať sa možno len proti určitému úzko vymedzenému okruhu disciplinárnych rozhodnutí. Na zabezpečení dvojstupňovosti disciplinárneho konania voči sudcom pracuje napríklad aj Česká republika, ktorej nová právna úprava už vstúpila do praxe.<sup>2</sup>

Aj z ostatného vypočutia kandidátov na funkciu prísediacich disciplinárnych senátov, ktoré sa konalo na januárovom zasadnutí súdnej rady, vyplynul väčšinový názor, že dvojstupňovosť disciplinárneho konania je žiadaná pre zachovanie objektivity a dostatočného súdneho prieskumu prvostupňového rozhodnutia.

V súvislosti s myšlienkou dvojstupňovosti disciplinárneho konania logicky musela vyvstať otázka, aké súdy či senáty by mali rozhodovať v prvom a druhom stupni. Keďže disciplinárna právomoc Najvyššieho správneho súdu SR vyplýva priamo z Ústavy SR, vytvorenie právomoci pre prvostupňové rozhodovanie na inom súde by si vyžadovalo zásah do Ústavy SR.

Disciplinárna kompetencia teda ostala na Najvyššom správnom súde SR, ktorý by mal po novom vytvoriť nový model prvostupňových a druhostupňových senátov. S nárastom agendy je spojená požiadavka na nárast počtu prísediacich v disciplinárnych senátoch a doplnenie databáz prísediacich. V tomto smere je na stole požiadavka, aby sa vytvorila databáza prísediacich aj zo sudcov iných súdov k doteraz existujúcej databáze nesudcov. Takýto model zmiešaného zloženia disciplinárnych senátov aj z aktívnych sudcov iných súdov nie je ničím výnimočný (obdobne to platí aj v spomínanej Českej republike) a nevymyká sa ani ústavnej požiadavke, aby o disciplinárnom návrhu rozhodoval nezávislý a nestranný súd.

Na každého sudcu Slovenskej republiky sú kladené rovnaké zákonné požiadavky, bez ohľadu na to, akú rozhodovaciu činnosť vykonáva. Inými slovami, sudca Najvyššieho správneho súdu SR nie je zo zákona viac nezávislý a viac nestranný pri výkone jeho činnosti ako sudca ktoréhokoľvek iného súdu, aj okresného či mestského súdu.

Súdna rada rozhoduje o tom, kto sa stane sudcom na súdoch Slovenskej republiky. Rozhoduje tak teda aj o tom, kto sa stane sudcom Najvyššieho správneho súdu SR. Je potrebné pripomenúť, že prvých sudcov Najvyššieho správneho súdu SR vyberala súdna rada pod

---

<sup>1</sup> <https://rm.coe.int/opinion-no-27-2024-of-the-ccje/1680b2ca7f>

<sup>2</sup> <https://www.ceska-justice.cz/2025/03/dvoustupnova-karna-rizeni-soudci-se-nyni-mohou-branit-vysvetluje-zmenu-angyalossy/>

vedením Jána Mazáka bez toho, aby kandidáti museli splniť požiadavky na overenie psychického stavu a jazykovej úrovne. Uchádzači z mimojudičného prostredia sa nemuseli podrobiť ani overeniu ich odborných znalostí vypracovaním prípadovej štúdie a ani napísaním rozsudku. Tento mechanizmus bol dielom vtedajšej ministerky spravodlivosti Kolíkovej. Štandardné trojdňové preverenie uchádzača pred výberovou komisiou tak nahradil hodinový rozhovor na súdnej rade.

Pokiaľ vo vzťahu k vstupu týchto sudcov na Najvyšší správny súd SR nejestvujú žiadne pochybnosti o ich nezávislosti s ohľadom na to, že len samotná súdna rada rozhodovala o ich osude, nemala by z toho istého dôvodu existovať žiadna pochybnosť o tom, aby aj o doplnení databázy o prísediach z radov sudcov či nesudcov rozhodovala tiež súdna rada, ktorej túto právomoc udelil parlament ešte v predchádzajúcom volebnom období. Nemožnosť ovplyvniť zloženie súdnej rady po prehratých parlamentných a prezidentských voľbách neoprávňuje nikoho k spochybňovaniu výkonu rozhodovacej činnosti súdnej rady. Napokon nové zloženie je oveľa výkonnejšie a pestršie, čo len prispieva k tomu, aby diskusia bola čo najširšia.

Pokiaľ sa vrátíme k skladbe sudcov na Najvyššom správnom súde SR, ďalší kandidáti, ktorí mali záujem o postup na Najvyšší správny súd SR (tj nie tí, ktorí prešli osobitnou procedúrou pri jeho kreovaní) už museli absolvovať proces overenia ich psychickej, jazykovej a odbornej spôsobilosti pred výberovou komisiou a až potom aj vypočutie na súdnej rade.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že na Najvyššom správnom súde SR pôsobia aj sudcovia, ktorí do roku 2021 (rok kreovania tohto súdu) buď nevykonávali funkciu sudcu vôbec alebo len krátko, pretože splnenie podmienky potrebnej praxe v súdnictve nebolo potrebné. Teda aj sudcovia, ktorí nemajú žiadnu skúsenosť s prácou v prvej alebo odvolacej inštancii a sudcovské zručnosti nadobudnuté na základe skúseností vo výkone funkcie sudcu môžu podľa dosiaľ platnej právnej úpravy súdiť disciplinárne prehršky svojich skúsenejších kolegov. **Pritom mať subjektívne sebavedomie skúseného sudcu a byť skúseným sudcom na základe objektívneho ukazovateľa sú dve rozličné veci.**

Žiada sa uviesť, že pokiaľ sa chce niekto stať sudcom, musí mať justičnú prípadne advokátsku skúšku. O justičnej skúške rozhoduje skúšobná komisia. Pokiaľ má byť členom tejto komisie sudca, musí mať zo zákona 10 rokov praxe vo výkone funkcie. Preto sa javí ako rozumné, že rovnaká požiadavka na predchádzajúcu skúsenosť v súdnictve, by mala byť kladená aj na predsedu disciplinárneho senátu, ktorý môže rozhodovať napríklad aj o vyzlečení z talára.

Preto pokiaľ navrhovateľ v legislatívnej zmene kladie požiadavku, aby predsedom disciplinárneho senátu Najvyššieho správneho súdu SR bola len osoba, ktorá má za sebou 10 rokov vo výkone funkcie sudcu, takúto požiadavku možno hodnotiť len kladne. Nielen z dôvodu, že nadväzuje na existujúcu právnu úpravu o podmienke praxe pri rozhodovaní o justičnej skúške, ale aj z dôvodu posilnenia procesných záruk pre disciplinárne obvinených.

Záverom uvádzam, že súdna rada spracovala počas pripomienkového konania všetky podnety od sudcov vznesené v nadväznosti na oznam predsedníčky súdnej rady v sudcovskej pošte. Ani jedna sudcovská výhrada nesmerovala voči novému modelu dvojstupňovosti a novému zloženiu disciplinárnych senátov.

Preto schválenie návrhu zákona vládou a následne parlamentom možno hodnotiť ako vítaný krok smerom k naplneniu európskych štandardov.

V Bratislave, dňa 9.mája 2025

Dana Jelinková Dudzíková

Zverejnenie: [https://www.trend.sk/pravo/zmeny-disciplinarnych-konaniach-sudcov-smeruju-naplneniu-europskych-standardov?itm\\_brand=trend&itm\\_template=other&itm\\_modul=najnovsie-clanky-autora&itm\\_position=1](https://www.trend.sk/pravo/zmeny-disciplinarnych-konaniach-sudcov-smeruju-naplneniu-europskych-standardov?itm_brand=trend&itm_template=other&itm_modul=najnovsie-clanky-autora&itm_position=1)